

گزارش پژوهشی

«طراحی سازوکار بهسازی روابط قوه قضائیه با سایر قوا»
پیش نویس آمین نامه سازوکار اجرایی بهسازی روابط
قوه قضائیه با سایر قوا

کد پژوهشی: ۱۰۳-۱۳۹۶-۲

مرکز پژوهشی و استادی دانشگاه عالی حقوقی علامه

نسخه نهایی
و مصوب گروه

میدان انقلاب، خیابان وحید نظری، بین خیابان فخر رازی و ۱۲ فروردین، پلاک ۸۱

نمابر: ۰۲۱-۶۳۸۷۷۱

www.Lawpedia.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۳۸۷۷

research@lawpedia.ir

﴿وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ﴾

سوره مبارکه الأنفال آیه (۴۶)

و نزاع (و کشمکش) نکنید، تا سست نشوید، و قدرت (و شوکت) شما از میان نرود

گزارش پژوهشی

✓ طراحی سازوکار بهسازی روابط قوه
قضائیه با سایر قوا

✓ پیش نویس آیین نامه سازوکار اجرایی
بهسازی روابط قوه قضائیه با سایر قوا

شناسنامه

- ✓ طراحی سازوکار بهسازی روابط قوه قضائیه با سایر قوا
- ✓ پیش نویس آیین نامه سازوکار اجرایی بهسازی روابط قوه قضائیه با سایر قوا

مجری: مرکز پژوهشی دانشنامه‌های حقوقی علامه

وضعیت: ویراست اول - ۱۳۹۶/۰۸/۲۰؛ ویراست دوم - ۱۳۹۶/۰۹/۱۵؛

ویراست سوم ۹۶/۱۱/۱۵- نسخه نهایی و مصوب گروه

فهرست

- ۱- عنوان تحقیق..... ۹
- ۲- بیان مساله..... ۹
- ۳- هدف اصلی تحقیق..... ۱۲
- ۴- اهمیت و ضرورت تحقیق..... ۱۲
- ۵- سؤالات تحقیق..... ۱۳
- ۵-۱- سؤال اصلی تحقیق..... ۱۳
- ۵-۲- سؤالات فرعی تحقیق..... ۱۴
- ۶- روش تحقیق..... ۱۵
- ۷- روش جمع‌آوری اطلاعات..... ۱۵
- ۸- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۱۶
- ۹- تعاریف عملیاتی..... ۱۶
- ۹-۱- تنظیم روابط قوا:..... ۱۷
- ۹-۲- حل اختلاف میان قوا:..... ۱۸
- ۹-۳- حل معضلات نظام:..... ۱۹
- ۹-۴- هماهنگی:..... ۲۱
- ۹-۵- هماهنگی میان قوا:..... ۲۱

- ۶-۹- تعریف تعارض: ۲۲
- ۷-۹- حل مسأله ۲۵
- ۸-۹- هماهنگی روابط قوه قضائیه با قوای دیگر: ۲۵
- ۹-۹- تقدم رتبی وظیفه هماهنگی روابط قوه قضائیه و قوای مجریه و مقننه بر تنظیم روابط و حل اختلاف و حل معضلات: ۲۶
- ۱۰- مستندات قانونی ایفای نقش وزیر دادگستری در ایجاد هماهنگی روابط قوه قضائیه با قوای مقننه و مجریه ۲۷
- ۱-۱۰- قانون اساسی: ۲۷
- ۲-۱۰- قانون نحوه اجرای قسمتی از اصل ۱۶۰ قانون اساسی: ۳۰
- ۳-۱۰- قاعده تلازم یا اصل ملازمه: ۳۲
- ۴-۱۰- اصل توازن اختیار و مسئولیت: ۳۳
- ۵-۱۰- مبانی و رویکرد اسلامی به تعارضات سازمانی: ۳۵
- ۱۱- عوامل و موانع رایج برای ایفای نقش مؤثر وزیر دادگستری در بهسازی روابط قوه قضائیه با قوای مقننه و مجریه ۳۶
- ۱-۱۱- تلقی اطلاق از اصل استقلال قوا: ۳۷
- ۲-۱۱- پیشینه بحث انگیز اصل ۱۶۰ قانون اساسی: ۳۸
- ۳-۱۱- انباشت اختلاف و سوءتفاهم در ارتباط با روابط فی مابین قوا: ۳۹

- ۴-۱۱- فقدان پیشینه از سازوکار ایفای نقش مؤثر وزیر دادگستری در روابط بین قوه قضائیه با سایر قوا: ۴۰
- ۱۲- ظرفیت‌های ساختاری برای طراحی سازوکار ایفای نقش مؤثر وزیر دادگستری ۴۱
- ۱-۱۲- ظرفیت‌های قانون اساسی: ۴۲
- ۲-۱۲- ظرفیت قانون نحوه اجرای قسمتی از اصل ۱۳۸ قانون اساسی: ۴۳
- ۳-۱۲- تجربه حل اختلاف در سطوح راهبردی نظام: ۴۴
- ۴-۱۲- ظرفیت وجود جلسه سران قوا: ۴۷
- ۵-۱۲- سوابق تأکیدات مقام معظم رهبری بر استفاده از ظرفیت وزارت دادگستری: ۴۸
- ۶-۱۲- احساس نیاز به حل مسائل و روابط قوه قضائیه با قوای مقننه و مجریه: ۴۸
- ۷-۱۲- قواعد مسلم حقوق عمومی و آموزه‌های اسلامی: ۵۰
- ۱۳- الزامات طراحی سازوکار بهسازی روابط قوه قضائیه با سایر قوا ۵۰
- ۱-۱۳- مکتوب بودن: ۵۱
- ۲-۱۳- واضح و معطوف به آینده بودن: ۵۱
- ۳-۱۳- تصویب مراجع ذی صلاح: ۵۲
- ۴-۱۳- رعایت استقلال قوا و عدم تفوق قوا بر یکدیگر: ۵۲
- ۵-۱۳- جامعیت در ترکیب جلسه سران قوا: ۵۲

- ۶-۱۳- ابتدا بر فلسفه اقتناع کامل و پیش‌بینی ساز و کار مناسب و منطقی برای فرض عدم اقتناع:..... ۵۳
- ۷-۱۳- وجود مکانیزم حل اختلاف در فرض عدم توافق:..... ۵۴
- ۸-۱۳- تأکید بر پیش‌بینی و پیش‌گیری از موارد عدم توافق در سطوح پایین‌تر از سران قوا:..... ۵۵
- ۹-۱۳- ایجاد فضای همدلی و هماهنگی و تمرکز بر حل مسئله:..... ۵۵
- ۱۰-۱۳- اصل حاکمیت قانون و پرهیز از هرگونه نهادسازی بدون وجود زیر ساخت قانونی:..... ۵۶
- ۱۱-۱۳- توجه به اصول تلازم و تناظر اختیار و مسئولیت:..... ۵۶
- ۱۴- پیش‌نویس آیین‌نامه سازوکار اجرایی ایفای نقش وزیر دادگستری برای حل مسأله در روابط قوه قضائیه با سایر قوا..... ۵۷